№ 282. Piątek 7. Grudnia 1866. Rok wydania 56.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Inserecya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Telegram Gazety Lwowskiej.

Peszt, 6. grudnia. Wnioskodawcy Deak i Tisza mieli mowy przy zakończeniu rozpraw. Deak, w mowie z wielkim zapałem przyjętej, podniósł, że nadzieja przywrócenia konstytucyi była podstawą, na której komisya 67miu wysadzona została. Izba niechaj zważy, jak okropne to zrobi na kraj wrażenie, jeżeli postanowienie jej wypowie, że nadzieja ta znikła. Przy żądanem imiennem głosowaniu było przeciwko Tiszy 227 głosów, za Tiszą 107, nieobecnych 53. Przy zwykłem głosowaniu okazała się znaczna większość za Deakiem. Jutro wybrana będzie komisya do zredagowania adresu.

Część urzędowa.

(Z urzędowej części w „Krakauer Zeitung.“)

Obwieszczenie.

Z doliczeniem przybyłych do dnia 17go b. m. 141 chorych na cholerę do pozostałych z dniem 10go b. m. w pielęgnowaniu 145 chorych, ogólny stan chorych wynosi 286, z których 140 wyzdrowiało, 55 umarło a 91 w dalszem pielęgnowaniu pozostało. W powyższym tygodniu raportowym nie przybyło żadnych nowych miejsc epidemią dotkniętych, natomiast wygasła cholera w miasteczkach Brzesku i Głogowie, na przedmieściu wielickim Kłaśnie i we wsi Gnojnicy.

Podczas całego przebiegu epidemii w okręgu Krakowskim w 74 gminach liczących 280 594 dusz, zachorowało na cholerę do dnia 17go b. m. 3480 osób, z których 1986 wyzdrowiało, 1403 umarło a 91 w dalszem pielęgnowaniu pozostało.

Ten stan epidemii podaje się do powszechnej wiadomości.

Kraków, dnia 30. listopada 1866.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apost. Mość najwyższem postanowieniem z 2. grudnia b. r. raczył najmiłościwiej mianować radzcami dworu przy najwyższej izbie obrachunkowej, radzców dworu przy najwyższej władzy kontroli rachunkowej Teodora ***Weiss Starkenfels***, Leopolda ***Wiesera***, radzcę dworu i przełożonego centralnej buchhalteryi wojskowej Józefa ***Prelenthnera*** i radzcę dworu tejże władzy centralnej Ignacego ***Kaisera***, tudzież tamtejszych radzców sekcyi Henryka ***Fellnera Feldegg***, Józefa *Hölzl*, Józefa *Schönwalda* i przełożonego buchhalteryi centralnej zakładów komunikacyjnych radzcę rządu Dra. Filipa *Escherich*.

C. k. ministeryum stanu w porozumieniu z innemi interesowanemi władzami centralnemi zezwoliło na utworzenie stowarzyszenia wzajemnych ubezpieczeń austryackich hut, tudzież fabryk maszyn i wyrobów metalowych z siedzibą w Wiedniu.

Obwieszczenie.

Po koniec listopada 1866 było w obiegu:

A. według rejestrów prowadzonych w uprzywil. austryackim banku narodowym, a obecnie sprawdzonych:

1. Banknotów jedno i pięciozłotowych uznanych za noty państwa
jednozłotowych 68,568.660 sz., to jest 68,568.660 złr., pięciozłotowych 15,045.196 sztuk, to jest 75,225.980 złr., razem 83,613.856 sztuk, to jest . . . . 143,794.640 złr. — c.

2. Udziałowych przekazów hypotecznych
a) opiewających na monetę konwencyjną 13.850 złr., to jest w walucie austryackiej . . . . 14.542 złr. 50 c.
b) opiewających na walutę austr. . . . . 98,936.050 „ — „
razem . . 98,950.592 złr. 50 c.

nakoniec

B. formalnych not państwa wydanych z zamknięcia przez komisyę, pięciozłotowych 9,400.000 sz., to jest . . . . 47,000.000 złr. — c.

razem . . 289,745.232 złr. 50 c.

Z komisyi kontroli długu państwa.

Wiedeń, 3. grudnia 1866.

Część nieurzędowa.

Lwów, 7. grudnia.

„Spener. Ztg.“ dowiaduje się, że Król *hanowerski* za pośrednictwem Anglii ustąpił w sprawie uwolnienia oficerów hanowerskich od przysięgi.

Według „Französische Correspondenz“ dwa punkta mają już być stanowczo zadecydowane pod względem reformy armii we Francyi. Kontyngens roczny wynosić ma jak dotąd 100.000 ludzi i mają być uformowane dwie rezerwy. Pierwsza rezerwa może być zwołana za dekretem cesarskim. Do zwołania zaś drugiej rezerwy potrzeba zezwolenia ciała prawodawczego.

„Wiener Abendpost“ donosi pod dniem 5go b. m.: „Podług wiarogodnych doniesień z „Compiègne“ oznajmił Jego Mość Cesarz Francuzów ces. austr. ambasadorowi, że marszałek Bazaine otrzymał już rozkaz, ażeby legionistów austryackich w razie odwrotu traktowano zupełnie tak, jak wojsko francuskie, i legionistom, którzyby tego pragnęli, zabezpieczono swobodny powrót do ojczyzny.“

W Anglii powstają coraz większe obawy z powodu ruchu Fenianów w Irlandyi. Z Londynu przybyła do Dublina depesza, według której rząd się dowiedział, iż znany naczelnik Fenianów Stefens już do Londynu przybył, lub wkrótce jest oczekiwany. Policya londyńska ogłosiła nagrodę tysiąca funtów szterlingów za doniesienie, któreby doprowadziło do ujęcia Stefensa, a drugie tysiąc funtów szterlingów za istotne jego aresztowanie. Według dołączonego rysopisu Stefens ma mieć 42 lat.

Dzienniki *rosyjskie* nie przestają rozprawiać o mianowaniu hrabiego *Gołuchowskiego*. Gdy niedawno jeden z dzienników utrzymywał, że Austrya czynić będzie z Gołuchowskim podobne doświadczenia, jak Rosya z Wielopolskim, sądzi niemiecka „Petersb. Ztg.“, że hr. Gołuchowski jest najstosowniejszą osobistością do paraliżowania agitacyi Mierosławskiego.

W wieczornym biuletynie swoim powiada „Monitor“, że powstanie krajowców na wyspie *Krecie* skończyło się już, ale obcy, w Grecyi lub z dawnych band Garibaldego rekrutowani awanturnicy prowadzą dalej wojnę partyzancką w górach. Jest jednak nadzieja, że wkrótce zaniechają oni walki, której rezultat nie jest wątpliwy.

„Monitor“ pisze: Odeszły rozkazy do naszych portów wojennych, ażeby przygotowano wszystko do sprowadzenia napowrót wojsk francuskich z Mexyku. Prócz wiadomości przywiezionych statkiem pocztowym „Seyne“ nie nadeszły dotąd żadne wiarogodne doniesienia z Mexyku. Wspomnione wiadomości stwierdzają tylko pod datą 1. listopada, że Cesarz Maxymilian znajdował się w Orizabie i nie dawał nic do poznania, jakie są dalsze zamiary jego. Dalej pisze ten sam „Monitor“: Podług wiadomości ze Stanów zjednoczonych zamyślał amerykański jenerał Sedgewick zażądać oddania miasta Matamoras pod pozorem, by zapobiedz zrabowaniu majątku amerykańskiego, a jenerał Sheridan, dowiedziawszy się o możliwości przeprowadzenia takiego planu, oznajmił mu, że musiałby zganić takie nieusprawiedliwione przedsięwzięcie. Ministerstwo wojny nadesłało potem z Washingtonu zupełne pochwalenie postępowania Sheridana, a jenerałowi Sedgewick wyraziło zupełne niezadowolenie z powodu jego zachowania się.

Monarchia austryacka.

Jedynaste posiedzenie sejmu krajowego z dnia 6. grudnia.

Zagaił posiedzenie Marszałek Książę *Leon Sapieha* o godzinie 11½ przed południem. — Ze strony rządu c. k. komisarz radzca dworu p. *Possinger*. Posłów obecnych 128.

Po odczytaniu i przyjęciu protokołu poprzedniego posiedzenia, i po odczytaniu dalszego ciągu petycyi, wniesionych do Sejmu, zaproponował p. hr. *Henryk Wodzicki*, ażeby podaną na jego ręce petycyę komisyi do zachowania pamiątek narodowych w Żółkwi o subwencyę odesłano wprost do komisyi budżetowej, na co Izba się zgodziła.

Sekretarz p. *Sawczyński* oznajmił, że poseł *Krzeczunowicz* nadesłał do biora marszałkowskiego zawiadomienie, iż dla słabości nie może przychodzić na posiedzenia, i że pp. ks. Nehrebecki i Kulczycki otrzymali ośmiodniowy urlop. Również pp. Kobak i ks. Mogilnicki przysłali świadectwa słabości, pierwszy prosząc o czternastodniowy, a drugi o nieograniczony urlop. Z tego powodu poddał Marszałek prośbę p. Kobaka pod głosowanie Izby, która przyzwoliła na żądany 14dniowy urlop.

Następnie zostały odczytane dwie interpelacye wniesione do c. k. komisarza rządowego, a mianowicie:

1) P. *Rodakowskiego* o sprawę budowy kolei żelaznej do Brodów i do Tarnopola, na co p. komisarz rządowy przyrzekł odpowiedzieć na najbliższem posiedzeniu.

2) Interpelacyę p. ks. *Naumowicza*, czy wiadomość podana w „Gazecie Narodowej“ o mającem nastąpić usunięciu ks. profesora Głowackiego na uniwersytecie tutejszym ma jaką podstawę? — C. k. komisarz odpowiedział na tę interpelacyę, że wiadomość ta jest mylna, i że ks. profesor Głowacki pełni dalej swój urząd profesorski.

Na wniesioną przed kilkoma dniami interpelacyę p. *Koczyńskiego* do Wydziału krajowego co do przyjścia w pomoc gminom przy zaprowadzaniu nowej ustawy gminnej odpowiedział p. Grocholski imieniem Wydziału krajowego co następuje:

Po ogłoszeniu Ustaw o gminach w Dzienniku ustaw krajow. zniósł się Wydział kraj. z c. k. rządem, by celem łatwiejszego rozpowszechnienia znajomości tych ustaw zrobić urzędowe tychże wydanie w przystępniejszej formie, któreby za opłatą li tylko kosztów wydania nabyć można. C. k. rząd przystał chętnie na to życzenie Wydziału krajowego i już w tych dniach znajdzie publiczność te ustawy do nabycia za kilka centów w c. k. ekonomacie.

Chcąc korzystać z doświadczeń w innych prowincyach już zebranych Wydział krajow. postara się o wiadomość jaki tam, mianowicie w Czechach podobieństwem do nas najwięcej zbliżonych, wyrobił się powzajemny stosunek między reprezentacyami gminnemi a reprezentacyami powiatowemi i Wydziałem kraj. i w jaki sposób załatwienie odnośnych spraw się odbywa.

Ale nie zależnie od tego co z innych prowincyi się dowiemy, Wydział kraj. dziś już może oświadczyć swoje stanowcze zdanie, iż uważa bezpośrednie czynne mieszanie się w działalność rad i urzędów gminnych, przepisywanie im w tym względzie form, dawanie instrukcyi i t. p. nie tylko jako przekraczające zakres działania Wydziałowi krajowemu ustawami wytknięty, ale równie jako szkodliwe rozbudzeniu poczucia samoistności w gminach. Wie Wydział kraj., że nie dlatego tak żywo pragnęliśmy urządzenia gmin, i uchwaliliśmy ustawę gminną, aby gminy z pod tutelli, jak się interpelacya wyraża, rządowej przeszły pod tutellę Wydziału krajowego. Biórokracya zkądkolwiek by wychodziła nie różniłaby się niczem co do skutków. Mnożyłyby się druki i papiery, ale ani materyalny ani tem mniej moralny rozwój na tem by nie zyskał. — Prawa i obowiązki gmin wypowiedziane są w ustawie w sposób zwięzły, zrozumiały i przystępny. Wiemy wszyscy z doświadczenia że instrukcye są z natury rzeczy tylko parafrazą postanowień ustawy. Co ta orzeka krótko tamte rozwałkowują. A jeżeli nie łatwo objąć niewćwiczonemu to co zawierają 151 §§. ustawy gminnej i ordynacyi wyborczej, to jeszcze trudniej było by mu zoryentować w instrukcyi, która by zawierała potrójną liczbę paragrafów. Forma zaś postępowania, jaki regulamin gmina przyjąć zechce, jak księgę uchwał i księgę orzeczeń kar porubrykuje; w jakiej formie ułoży inwentarz swego majątku, albo roczny budżet, jest zdaniem Wydziału krajowego zupełnie obojętne. — Śmiało nawet twierdzić można, że czym mniej będzie formalności, tem będzie korzystniej i pożyteczniej. Z formalności zbytecznych krępujących działalność w każdym kroku potrzeba nam się koniecznie otrząść. Pewne formy są zapewne niezbędne, ale te niech się same wyrobią. Przepisane zgóry zwichnęłyby rozwój w samym zarodzie. Czyliby odnośne instrukcye i wzory udzielone gminom jako przepisy, do czego zresztą Wydział krajowy żadnego nie ma prawa, czyliby je im udzielono jako rady i nauki, nie zmieniłoby istoty rzeczy, bo i rady pochodzące z Wydziału krajowego wywierałyby na gminy nacisk. Jednem więc słowem Wydział kraj. jest zdania: Niech gminy o własnych probują chodzić siłach. — Jeżeli kroki ich z początku będą nieśmiałe, to wnet się zmocnią i gminy zmężnieją. Prowadzone na pasku, jak to się dotąd działo, pozostałyby zawsze tem czem są obecnie.

Ileby zaś razy czy to całe gminy czy pojedynczy członkowie gmin szukały u Wydziału kraj. rady i objaśnienia, Wydział kraj. poczuwać się będzie zawsze do obowiązku udzielenia im takowych. Na tej drodze da się nie jedno błędne mniemanie sprostować daleko skuteczniej, jakby to okólnikowemi instrukcyami osiągnąć można.

Z rzeczywistym pożytkiem dla gmin byłoby jedynie krótkie popularne zebranie Ustaw obowiązujących w przedmiotach miejscowej policyi, należącej obecnie do samoistnego zakresu działania gmin, bo ustawy te gminy podług postanowienia §. 27. ustawy o gminach zachowywać winny, a z jednej strony nie zdołałyby obznajomić się z niemi, gdyby ich szukać miały po dziennikach ustaw, z drugiej strony możnaby się słusznie obawiać, żeby gminy nie chciały przyznawać wszystkim odnośnym przepisom i poleceniom władz politycznych, częstokroć najniepraktyczniejszym, mocy ustawodawczej, i nie poczuwały się do obowiązku takowych zachowywać. Zebrania takie są jednakże raczej dziełem prywatnego przedsiębiorstwa, które by się niezawodnie sowicie wypłaciło. Gdyby przecież nikt z prywatnych tego się niepodejmował, Wydział krajowy poczyta za swój obowiązek postarać się o przywiedzenie do skutku takiego wydania.

Wypracowany przez Wydział krajowy na wniosek p. Gołaszewskiego projekt adresu do tronu, który ma być wzięty dzisiaj pod obrady Wys. Sejmu, jest następującej osnowy:

Najjaśniejszy Cesarzu i Królu nasz Miłościwy!

Najwyższem pismem z 13. października r. b. raczyłeś Najjaśniejszy Panie! uznać dowody wierności i poświęcenia ludów Twoich w chwili ciężkiej walki.

Wśród dni krwawych bojów, Miłościwy Panie! niósł i nasz kraj krew synów swoich w ofierze, a wziętym gorącym udziałem, objawioną do poświęceń gotowością, ustalił i rozegrzał męstwo mnogich zastępów, które z łona jego wychodząc, stanowią znaczną część Twojej armii.

Zaledwie ucichł szczęk broni, raczyłeś, Najmiłościwszy Panie! na nowo otworzyć wytkniętą Najwyższym Manifestem z 20. września z. r. drogę, na której, za współudziałem ludów Twoich, założone być mają podwaliny do nowej budowy konstytucyjnej.

Skoro nadejdzie pora, przystąpimy do zadania przekazanego przez Ciebie reprezentantom królestwa i krajów Austryę składających, z ufnością i otuchą, bo przekonani jesteśmy, że gdy uznane Najwyższym Twym Dyplomem z dnia 20. października 1860, prawa i dziejowe tradycye krajów w skład Państwa wchodzących, dójdą do zupełnego uwzględnienia, a orzeczenie ludów Twoich, Najjaśniejszy Panie! wolnym przez legalnych reprezentantów ich wypowiedziane głosem, skutek otrzyma, niepodobnym stanie się już system centralizacyi, która paraliżując siły żywotne ludów, podkopywała i wątliła to, co stanowi całego Państwa potęgę. W owym to zgubnym systemie leży przyczyna mnogich cierpień naszych i klęsk Państwa; — Austrya zaś powinna być silną i potężną; — jej całość będzie zabezpieczoną, jej pomyślność i zdolność do obrony wzmagać się będzie, w miarę jak przez samorządne ukonstytuowanie krajów koronnych, rozwijać i wzmagać się będą na dziejowych i narodowych podstawach wszystkie ich moralne i materyalne siły.

Nie zapoznajemy, iż trudnem do zupełnego przeprowadzenia jest to zadanie. Ale pamiętni objawionej tylekrotnie stałej woli Twojej, spełnienia wielkomyślnych zamiarów oczekujemy z niezachwianą nadzieją.

W tej nadziei utwierdza nas sankcya Najłaskawiej udzielona wielu pracom organizacyjnym Sejmu naszego, utwierdza nas wybór męża wzrosłego wśród nas i znającego nasze stosunki i potrzeby, na pierwszy w kraju urząd Twojego, Najjaśniejszy Panie! Namiestnika, utwierdza nas zaufanie w szczerość zamiarów obecnych doradzców korony.

Czerpiemy też, Najmiłościwszy Panie! we własnym już a głębokiem przekonaniu, tę podnoszącą serca wiarę, że w moc opatrznego przeznaczenia i wiedziona dziejów koniecznością, Austrya, aby być i silniej niż kiedy zakwitnąć, będzie w wewnętrznym swym ustroju najmocniejszym wyrazem poszanowanej wolności, a na zewnątrz tarczą cywilizacyi zachodu, praw narodowości, ludzkości i sprawiedliwości.

Świadomość własnego dobra i sumienie innych narodów chrześciańsko-cywilizacyjną myślą przejętych nie dozwoli, aby Austrya w pełnieniu tego posłannictwa stała odosobnioną.

Było posłannictwo też takie udziałem naszym przez długie wieki. Bez obawy więc odstępstwa od myśli naszej narodowej, z wiarą w posłannictwo Austryi i z ufnością w stanowczość zmian, które Twoje Monarsze słowo jako niezmienny zamiar wyrzekło, z głębi serc naszych oświadczamy, że przy Tobie, Najjaśniejszy Panie! stoimy i stać chcemy.

Z całego też serca, w uczuciu niezachwianej wierności wołamy: Oby Bóg Ciebie, Najmiłościwszy Cesarzu i Królu nasz! ochraniał i błogosławił!

Przystąpiono potem do porządku dziennego i nastąpiło pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie wykupna propinacyi wraz z załączonem do niego projektem ustawy.

P. *Kozłowski* proponował, ażeby zaniechać czytanie sprawozdania i odczytać tylko projekt ustawy; ale Izba odrzuciła ten wniosek, i sprawozdawcy Wydziału krajowego pp. Grocholski i Boczkowski czytali przeto naprzemian całe sprawozdanie, które z przerwą 10ciominutową dla wypoczynku trwało prawie półtorej godziny. W końcu tego sprawozdania stawia Wydział krajowy wniosek, ażeby przedmiot ten przekazany został osobnej komisyi. W tym celu proponował p. *Hubicki* wybranie osobnej komisyi propinacyjnej z 9 członków z całej Izby, a p. *Wężyk* taką samą komisyę z 12stu członków, i Izba przyjęła wniosek p. *Wężyka*. Wybór jednak tej komisyi odłożył Marszałek do następnego posiedzenia.

W końcu nastąpiło jeszcze z porządku dziennego pierwsze czytanie wniosku p. *Hubickiego* w sprawie wykupna propinacyi, ale dla spóźnionej pory zrzekł się wnioskodawca motywowania i prosił tylko o odesłanie swego wniosku do tej samej komisyi propinacyjnej, na co izba przystała.

Przyszłe posiedzenie zapowiedział Marszałek na jutro, t. j. na piątek 7. b. m. o godz. 10. przed południem z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór komisyi propinacyjnej. 2) *Adres* do Najjaśn. Pana (sprawozdanie Wydziału krajowego). 3) Wniosek p. *Starucha* o nagrodach za ubicie drapieżnych zwierząt. 4) Wniosek p *Landesbergera* o dodatkach do podatku domowo-czynszowego.

Koniec posiedzenia o godzinie 2. z południa.

Wiedeń, 4. grudnia. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Wczoraj o godzinie 12. w południe odbyła się pod prezydencyą Najjaś. Pana rada ministrów z udziałem wszystkich pp. ministrów i kanclerzy nadwornych i trwała od godz. 2. do wpół do 7. wieczór. J. C. M. Arcyksiążęta Albrecht i Wilhelm odbyli dziś przegląd artyleryi jako w dzień Ś. Barbary patronki tej broni. J. C. M. Arcyksiążę Franciszek Karol i Arcyksiężna Zofia przy-

byli dziś do Schönbrunnu. J. C. M. Arcyksiążę Rainer i Arcyksiężna Marya zwiedzali dziś wystawę austryackiego towarzystwa sztuk pięknych.

Najwyższy podkomorzy książę Wincenty Auersperg powrócił dziś z Salzburga do Wiednia. Hrabia Thun dowódzca austr. korpusu ochotników w Mexyku przybył tu wczoraj.

(Sejmy krajowe.)

Wiedeń, 4. grudnia. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu krajowego niższo-austryackiego odczytano naglący wniosek barona Somarugi, żeby Wydział krajowy udał się do rządu z prośbą o niezwłoczne rozpoczęcie budowy linii z Wiednia do Budweisu drogi żelaznej Franciszka Józefa, i o rozpoczęcie budowy tej z Wiednia. Wnioskujący powiada, że gdyby na teraz tylko linia Budweis Linz budowana była w takim razie węgle z kopalni pod Pilsen tylko przez Pilzno prowadzone być mogą, tym zaś sposobem dwa obwody niższo-austryackie, na lewym brzegu Dunaju leżące, odcięteby były od komunikacyi. Mowca uważa budowę tej kolei jako budowę dla ulżenia nędzy, i że względów nawet strategicznych przeciwny jest budowie kolei z nadgranicy czeskiej do wnętrza monarchii, którąby dalej już prowadzoną nie była.

Wniosek barona Somarugi przyjęty został.

Jego Ex. namiestnik odpowiedział na interpelacyę Dra Bauera względem sprzedaży realności nr. 88 w Maryahilf. Namiestnik oświadczył, że realność ta kupiona została w części przez stowarzyszenie czeladzi rzemieślniczej a w części przez sąsiednich obywateli. Kontraktem kupna zapewniono, iż część przez stowarzyszenie nabyta przeznaczona będzie na wystawienie budynku dla tego stowarzyszenia. Prośba stowarzyszenia o bezpłatne odstąpienie realności, nie została uwzględniona.

Następnie odczytano relacyę wydziału szkolnego względem codziennego nabożeństwa w pośrednich szkołach krajowych. Gdy kwestya ta nie jest jeszcze zadecydowana, przeto Wydział szkolny wnosi, żeby przyzwolić na postępowanie Wydziału krajowego, wezwać go zarazem żeby w sprawach odnoszących się do szkół pośrednich pozostał na dzisiejszem stanowisku.

Po kilku mowach pro i contra namiestnik odwołał się do statutu organizacyjnego, prawnie obowiązującego i wykazał, iż rząd nie żąda jeno wykonania praw, które zniesione nie zostały. Dalszy ciąg rozpraw odłożono do jutrzejszego posiedzenia.

Linz, 3. grudnia. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu wyższo-austryackiego dep. Wieser skreślił dzieje życia konstytucyjnego w Austryi i dodał: natura nigdy nie spoczywa; najniebezpieczniejszą jest cisza w polityce, która nas może wepchnąć w przepaść niezgłębioną.

W tym duchu przemawiali Seprl i Richter, zaś proboszcz Stülz motywuje dla czego on i ci co zdanie jego podzielają przeciwko adresowi głosować będą, mianowicie przeciwko twierdzeniu, jakoby zawieszenie konstytucyi sprowadzić miało ostatnie wypadki.

Książę biskup uważa, iż ton adresu nie jest pełen uszanowania; lud wyższo-austryacki nie mówiłby do Cesarza tak jak w adresie.

Hayden głosuje za adresem lojalności.

Kremer powiada: musimy odezwać się do Niemców, iż jeszcze czujemy się być Niemcami. Niemcy się ukonstytuują i przypomną sobie forpocztę jaką ku wschodowi zostawiły.

Dep. Wieningli, Vahl i Rapolter przemawiają za adresem. Dr. Gross i Dr. Hann mówią przeciwko konkordatowi. Komisarz rządowy protestuje przeciwko podejrzywaniu rządu o zamiary naruszenia praw ludu, i mówi: trudności naszego położenia sięgają dalej niż po 20. wrzesień 1865 r. Dzisiejsze ministeryum nie zaćmiło katastrofy pod Königgrätz a była rada państwa, gdyby dalej była obradowała, nie wstrzymałaby biegu wypadków, które dla Austryi tak zgubnemi się stały. Projekt do adresu zawiera kontradykcyę względem rady państwa, zanosi bowiem petycyą o pełne konstytucyjne prawo ludów z tej strony Litawy, do tego zaś należy pełna rada państwa, której zwołanie wykluczyłoby zgodę z Węgrami.

Praga, 3. grudnia. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu czeskiego sejm uchwalił następujące dodatki do prawa o wspieraniu ubogich: 1 wezwać rząd o wydanie prawa w drodze konstytucyjnej, według którego majątek bezdziedziczny spaść ma na fundusze ubogich gminy w której zmarły dziedzic stałe miał zamieszkanie. 2. Wezwać rząd o zadecydowanie w drodze konstytucyjnej pod jakiemi warunkami dłuższy pobyt w gminie nadaje prawo przynależności i prawo do wsparcia z funduszu ubogich gminy. 3. Wydziałowi krajowemu polecić zebranie materyałów i złożenie wniosku gwoli zadecydowania czyli opłaty za utrzymanie chorych w szpitalach, których chorzy sami lub ich krewni uiścić nie są w stanie, i na dal z funduszu krajowego uiszczane być mają.

We czwartek rozpoczną się rozprawy nad adresem.

Graz, 4. grudnia. Na posiedzeniu sejmu styryjskiego uchwalono kilka zmian w regulaminie. Uchwała zakazująca protestacyi przeciwko postanowieniom sejmu, in merito zapadłym, przyjęta została po żwawej rozprawie między Kaiserfeldem a Lohningerem większością 49 głosów przeciwko 3.

Peszt, 4. grudnia. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu węgierskiego Alexander Nicolics oświadcza się za wnioskiem Tiszy, Joanovich podnosi, że kwestya narodowości załatwiona być musi odrębnie od kwestyi prawno-politycznej. Nie tylko więc komisya 67miu ale i inne komisye prace swe dalej prowadzić powinny.

Podczas pięcioletniego trwania rady państwa na Węgrzech i w Kroacyi nie uznawano wspólności spraw państwa; w roku zaś 1865 sejmy kroacki i węgierski wspólność tę uznały i oświadczyły gotowość traktowania tych spraw wspólnie z innemi krajami. Przeprowadzenie negocyacyi względem porozumienia się z Węgrami i Kroatami jest najważniejszem zadaniem rządu, jest podstawą całości i potęgi, państwa oraz pomyślności ludów. Rząd zadanie to musi ciągle mieć przed oczyma.

W końcu przyszło do imiennego głosowania i adres przyjęty został większością 34 głosów przeciwko 8.

Zagrzeb, 4. grudnia. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu kroackiego przyjęto reprezentacyę do Jego Cesarskiej Mości względem usunięcia przeszkód tamujących założenie akademii południowosłowiańskiej.

Następnie wybrano komitet mający złożyć relacyę względem niepewności osób i majątku w Sławonii i Kroacyi, oraz wskazać środki zaradcze.

KRONIKA.

(Rozprawy ostateczne w lwowskim c. k. sądzie krajowym.) Obraza majestatu. Antoni Oszmański, wysłużony żołnierz, czeladnik szewski z Przemyśla, 37 l. stanu wolnego, obrz. rz. k., już karany kryminalnie za oszustwo, skazany został na rozprawie ostatecznej w dn. 29. listopada za obrazę majestatu i czynne znieważenie wójta z Dolinian na 5 miesięcy ciężkiego więzienia i przyjął wyrok. (Prezyd. rad. ca sądu kraj. p. Jorkasz, oskarż. zast. prok. pań. p. Budzynowski, obrońca p. Dr. Hilbricht).

August Ludwik Królikowski ze Lwowa, 37 lat liczący, stanu wolnego, obrz. rz. k., wyrobnik, już karany za udział w powstaniu, skazany został na rozprawie ostatecznej w dn. 30. z. m. za obrazę majestatu na 1 rok ciężkiego więzienia i zapowiedział rekurs. (Prezyd. radzca sądu kraj. p. Dzierzyński, oskarż. zastępca prok. pań. p. Budzynowski).

Kradzież z nałogu. Andrzej Bautro z Nużałowic, 63 l. stanu wolnego obrz. rz. k., od roku 1823 już 8 razy karany kryminalnie za kradzież (odsiedział w więzieniu ogółem 25 lat i 9 miesięcy). Dn. 8. października b. r., wkrótce po wyjściu z więzienia, w którem lat dziesięć odsiedział, ukradł z pomieszkania zostawionego otworem rzeczy wartości 14 złr., lecz na gorącym uczynku schwytany został. Na rozprawie ostatecznej w dn. 30. z. m. skazany na 6 lat ciężkiego więzienia (prok. propon. 10 lat) przyjął wyrok. (Prezyd. radzca sądu kraj. p. Jorkasz, oskarż. zast. prok. pań. p. Lewicki, obrońca Dr. Dzidowski).

(Wystawienie na sprzedaż miasta Dubna). Gazeta „Kijewlanin“ z powodu nowego prawa wydanego dla Królestwa Polskiego względem usamowolnienia miast i mieszkańców miejskich, pisze, że w roku przyszłym dn. 7. lutego, odbytą zostanie w rządzie gubernialnym wołyńskim publiczna sprzedaż powiatowego miasta Dubna.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w II. połowie miesiąca listopada 1866 były następujące na targach w miasteczkach:

	Miejsce targu:											
	Kołomyja		Śniatyn		Kuty		Sambor		Drohobycz		Komarno	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluta austryacką											
Męc pszenicy	3	33	3	6	3	34	4	2	3	71	3	87
„ żyta	2	53	2	4	2	22	2	97	3	5	2	64
„ jęczmienia	1	70	1	8	2	15	2	10	2	12	2	3
„ owsa	.	75	.	66	.	76	1	10	1	.	1	.
„ hreczki	2	5	2	50	3	16	.	.	2	2	2	2
„ kukurudzy	2	85	2	26	2	78	.	.	.	.	.	.
„ ziemniaków	1	15	.	90	.	96	1	10	1	24	.	80
Cetnar siana		93	1	.		60	.	70	.	76	.	60
„ wełny	.	.			25	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia konieczu	.	.		.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego	5	35	6	.	5	50	6	.	6	50	8	.
„ „ miękkiego	4	17		.	3	50	3	60	5	50	7	.
Funt mięsa wołowego	.	8	.	5		7		9	.	9	.	9
Maß okowity	.	67	.	80		64	.	45	.	63	.	.

(W chwili otwarcia wystawy paryzkiej) wyjdzie w Paryżu i w Wiedniu dzieło bardzo ważne i potrzebne, obejmujące adresa wszystkich austryackich fabryk i warsztatów samodzielnych, uporządkowanych według rodzaju wyrobów. Będzie to bardzo wygodny podręcznik dla podróżujących, dla konsumentów i kupców. W końcu będzie przydany praktycznie ułożony spis rzeczy. Wydawcą tego dzieła jest p. J. C. Ackermann, urzędnik n. a. stowarzyszenia rękodzielników.

Ostatnia poczta.

Berlin, 5. grudnia. „Prov. Corr.“ pisze: Projekt konstytucyi związkowej odpowiada przedewszystkiem dążeniu do jednolitej potęgi i wspólnego narodowego rozwoju.

Hr. Bismark, jak zwykle, składa Królowi codziennie relacye. Minister wojny Roon sam wniesie budżet wojskowy.

Hanower, 5. grudnia. Rozporządzenie królewskie upoważnia gubernatora jeneralnego, suspendować urzędników, którzy nie stosują się do zamiarów rządu, wojskowych zaś, którzy brali udział w agitacyach przeciwko rządowi, osadzić w twierdzy Minden i wytoczyć przeciwko nim śledztwo. Toż samo tyczy się osób obwinionych o znieważenie wojskowych.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. grudnia 1866.

Pora	Barometr w mierze par. sprow. do 0° Reau.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	‴ 325.50	+ 3.4	83.8	zachodni	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325.58	+ 5.5	73.0	„	„	„
10. god. wiecz.	326.71	+ 4.8	90.5	„	„	„

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 6. grudnia.

Hotel George: PP. Hr. Borkowski Stan., z Uhrynowa dolnego. — Morawski Konst., z Pohorzec.

Hotel europejski: Simonyi Maur., c. k. pułkownik, z Gródka.

Hotel angielski: Czajkowski Michał, z Żyrawy. — Linsenbarth Zygm., z Polski. — Wolski Adam, z Łudzy.

Hotel krakowski: Gołaszewski Mac., z Honoratówki. — Rudyński Karol, z Mołotkowa.

Hotel Kuhna: Kosel Man., c. k. przeł. powiat., z Mościsk. — Hess Jan, c. k. rotm., i Guiquerez Fryd., c. k. porucznik, z Drohobyczy.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 6. grudnia.

PP. Ks. Czartoryscy Jerzy i Konst., do Wiednia. — Hr. Jabłonowski Józef, do Pacykowa. — Hr. della Scalla Hier., do Liska. — Br. Bruniccy Julian i Józef, do Stryja. — Andler Franc., do Sorok. — Dębowski Zyg., do Rokietnicy. — Janko Hen., do Hoszan. - Kowalski Ewar., do Więckowiec. — Lissowski Rud., do Krakowa. — Petrowicz Franc., do Wołostkowa. — Pierzchała Ign., do Uszkowic. — Szumański Eust., do Kurowic. — Winnicki Kaz., do Hodyni. — Wołodkiewicz Wład., do Wiednia. — Potocki Miecz., c. k. kons. pom., do Kociubińczyk. — Dahlke Felix, do Łąk. — Wysoczański Baz., do Laszek dolnych.

TEATR.

Dziś (przedstawienie polskie.) **„Zofia Przybylanka“**, komedya w 3 aktach; **„Załoga okrętu“**, operetka komiczna w 1 akcie.

Jutro (przedstaw. niem.) **„Der Prophet“**, wielka opera w 5 aktach, na dochód p. Egona *Hablawetz*.

Kurs Lwowski.

Dnia 6. grudnia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	00	6	08
Dukat cesarski	„ „	6	05	6	13
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	40	10	58
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	93	1	99
„ papierowy rosyjski	„ „	1	70	1	72
Talar pruski	„ „	1	90	1	92
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	74	23	74	97
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	77	96	78	70
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	66	67	67	42
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	66	33	67	25
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	220	—	222	67
Akcye kolei lwowsko-czerniowieckiej		183	83	186	17

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 6. grudnia.

	złr.	kr.
5% Metaliki	59	20
5% pożyczka narodowa	66	75
Losy z 1860 roku	80	80
Akcye banku wiedeńskiego	710	—
„ „ kredytowego	152	80
Londyn, 10 funtów szterlingów	128	80
Srebro	127	50
„ towarem	—	—
Dukat pojedyńczy	6	10½

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 4. grudnia.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	53.50	53 70
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	87.90	88.10
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	66.60	66 80
od kwiet. do paźdz. po 5%	66.30	66 50
Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach	74 75	75.—
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	57.70	57.90
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	60.40	60 50
dtto. po 4½%	50.25	50.75
dtto. „ 4%	44.50	45.—
dtto. „ 3%	33.50	34.—
dtto. „ 2½%	28.—	29.50
dtto. 1%	11.30	11.50
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	134.—	136.—
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	132.—	134.—
Przez. do wyl. z r. 1854	75.—	75.50
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500 zł.	80.20	80.30
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	88.75	89.25
Pożyczka z r. 1864 (z premią) po 100 złr.	72 20	72.30
Renty Como po 42 lir. aust.	19.25	19.75
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	51.50	52.50
„ „ 4½%	50.25	50.75
„ „ 4%	44.25	44.75
„ „ 3½%	39.—	39.50
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	49.—	51.—
„ 2¼%	45.—	45.50
„ 2%	40.—	41.—
„ 1¾%	35.—	35.50
dtto. z procent. za granicą „ 5%	—.—	—.—
„ 4½%	—.—	—.—
„ 4%	—.—	—.—

B. Krajów koronnych. Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Nżiszej Austryi	83.50	84.50
Wyż. Austryi	84.—	85.—
Salcburg	85.—	—.—
Czech	82.50	83.50
Morawii	82.—	83.—
Szląska	87.—	88.—
Styryi	84.—	85.—
Tyrolu	95.—	98.—
Obl. indemn. po 5 proc. za 100 zł. Kar., Krainy i Wyb.	80.—	86.—
Węgier	71.70	72.50
Ban. Tem.	71.25	72.—
Kroacyi i Slawonii	75.40	76.—
Galicyi	66.50	67.—
Siedmiogrodu	66.50	66.75
Bukowiny	66.—	66.50
Z klauzulą wylos. w r. 1867	69.—	69.25
Banat Temerz.	68.—	68.50
Lomb. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Dług Tyrolu, Dług Salcburgu, Dług Krainy po 5%	—.—	—.—
„ 4%	—.—	—.—
„ 3½%	—.—	—.—
„ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	—.—	—.—
„ 2%	—.—	—.—
„ 1¾%	—.—	—.—
Gal. dł. zwr. z r. 1866 „ 7%	92.50	93.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	—.—	23.50
„ 2½% „ 100 „	—.—	19.—
„ 2¼% „ 100 „	—.—	18.50
„ 2% „ 100 „	—.—	16.—
„ 1¾% „ 100 „	—.—	14.50

3. Akcye. (Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	710.—	712.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	151.10	151 30
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	614.—	616.—
Banku anglo-austryackiego na 200 złr. (20 ft. ster.) z wpłatą 30%	81.50	82.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1526.—	1530.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	205.30	205 50
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł.	202.—	202.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	131.50	132.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw.	219.75	220.25
Lwowsko-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.)	185.25	185.75
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	155.—	155.50
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	115.50	116.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
dtto II. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
Kolej Busterhradzka po 500 zł. m. k.	690.—	700.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	240.—	250.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	—.—	—.—
Kol. Grac.-Köfl. i Towar. górn. po 200 zł. w. a.	100.—	110.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	468.—	470.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	178.—	182.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. w. a.	475.—	485.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	255.—	265.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	338.—	340.—

4. Listy zastawne. (za 100 zł.)

	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	—.—	—.—
10let. „ 1857 po 5%	105.—	—.—
przeznaczone do los. po 5%	94 75	95.—
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	90.20	90 40
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	74.—	74 50
Węgier. Towar. ziemskie po 5%	83.40	83.60

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	98.75	99.25
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	89.—	89.50
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. austr.	83.50	84.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	—.—	121.—
Kol. Lomb.-wen. po 500 fr.	110.—	110.50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	93.—	93.50
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	89.50	90.50
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	76.—	77.—
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	95.—	96.—
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	77.—	77.50
Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.	97.25	97.75
Tow. żeg. par. na Dunaju za 100 zł. m. k.	93.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	—.—	—.—

6. Losy. (za sztukę.)

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	129.25	129.50
Tow. żeg. par. na Dunaju po 100 zł. m. k.	81.50	82.50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	113.—	—.—
„ „ po 50 zł. m. m.	49.50	50.—
Pożyczka miasta Budy po 40 zł. w. a.	23.—	24.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	—.—	—.—
Salma „ 40 „ „	28.50	29.50
Palfiego „ 40 „ „	22.—	23.—
Clarego „ 40 „ „	24.—	25.—
St. Genois „ 40 „ „	23.50	24.—
Windischgrätza 20 „ „	16.—	17.—
Waldsteina 20 „ „	19.50	20.50
Keglevicha „ 10 „ „	12.—	13.—
Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa	12.—	12.50

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol	108.80	109.—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	107.80	108.10
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p. n.	108.40	108.25
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	96.—	96.25
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lil. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	128.50	129.—
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	51.05	51.10
Paryż za 100 fr.	51.10	51.20
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po okazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	6.10	6.11
detto. pełnej wagi	6.10	6.11
Korona	—.—	—.—
20frankówka	10.30	10.31
Rosyjski imperyał	10.55	10.6?
Talar związkowy	1.90½	1.91
Srebro	127.25	127.75
Kurs korony w c. k. kasach	17 zł. 48⁵⁄₁₀ c.	

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rzadowej.